

11 – 15 JULI BOODSCHAP

Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen

Vlaamse verenigingen, burgers en politici,

Sinds de federale verkiezingen zijn al 13 maanden van onderhandelen voorbij. En nog steeds is de vier maanden oude regering er niet in geslaagd te beslissen over de splitsing van de ongrondwettelijk verklaarde kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde (BHV) en over een programma van grondige staatshervorming. Dat ligt niet aan de eerste -minister die al die tijd al zijn krachten heeft ingezet om de onderhandelingen te doen vooruitgaan. 11 juli, het feest van de Vlaamse Gemeenschap, is nu voorbij en er is geen teken dat de eerste-minister op 15 juli aan de Kamer een akkoord zal kunnen voorleggen over BHV en de staatshervorming. Waarschijnlijk zal hij voorstellen om de onderhandelingen zonder meer voort te zetten. Dat is een probleem voor de Vlaamse politici en partijen. Hoe dikwijls en voor hoelang kunnen zij een nieuwe streefdatum aanvaarden? Uitstel leidt tot afstel. De vraag wordt al gesteld of zij niet, gezien de zo lang volgehouden en hardnekkig afwijzende houding van de Franstalige partijen, een einde moeten maken aan de onderhandelingen. Wat daarna?

O.i. moet ook de wijze van onderhandelen in vraag worden gesteld. Inhoudelijk staat deze in het verlengde van de resoluties van 1999 van het Vlaams Parlement over een grondige staatshervorming. Deze zijn in de regeerverklaringen van de Vlaamse regering in 2004-2005 overgenomen, geactualiseerd en geconcretiseerd. Een analyse van de bestaande toestand toont aan dat de staatsstructuur na vier opeenvolgende wijzigingen van de Grondwet een brokkelig geheel is geworden dat talrijke leemten, tekorten en gebreken vertoont. Zo is er de versnippering van de bevoegdheden over de federale en de regionale overheden en het gebruik van gedeelde en gelijklopende bevoegdheden. Dat leidt tot veel dubbel werk, bevoegdheidsconflicten, verlies van tijd en geld, en aantasting van goede verhoudingen.

Er is dus nood aan een nieuwe maar grondige staatshervorming om de effectiviteit en de efficiëntie van de staatsstructuur en van het staatsbestuur te verbeteren. Het Vlaams voorstel (parlement en regering) wil het zwaartepunt in de staatsstructuur leggen bij de twee grote autonome deelstaten die de volledige beleidsbevoegdheid hebben (inbegrepen de fiscale en financiële bevoegdheid): de Vlaamse/Nederlandstalige Gemeenschap en de Waalse/Franstalige Gemeenschap. Het Hoofdstedelijk Gewest Brussel en de Duitse Gemeenschap hebben gezien hun aard een bijzonder statuut met een beperkte autonomie en beleidsbevoegdheid. Dit heeft tot gevolg dat het federaal overheidsniveau wordt beperkt tot de beleidsgebieden die niet behoren tot de bevoegdheid van de deelstaten zoals Buitenlandse Zaken, Leger en Federale Politie.

Om de effectiviteit en efficiëntie van het systeem te verbeteren legt het Vlaams voorstel ook veel gewicht op het vormen van goed samenhangende of coherente beleidspakketten, zoals het beleid inzake gezondheidszorg, arbeidsmarkt, jeugd en gezin. Deze werkwijze heeft het voordeel dat de burgers gaan inzien dat verkiezingen en beleid te maken hebben met concrete behoeften van mensen en dat daarover grote verschillen in beleidsvisie kunnen bestaan tussen de Vlaamse en de Franstalige partijen. De onderhandelingen hebben nu echter aangetoond dat die verschillen in beleidsvisie fundamenteel kunnen zijn en daardoor samenwerking binnen één enkele visie onmogelijk maken. Door die beleidsbevoegdheden op te delen en toe te vertrouwen aan de Gemeenschappen kunnen deze hun beleidsvisies concreet uitwerken zonder daarbij te worden gehinderd door andere overheden. Men kan dan later zien wat werkt en niet werkt en daarvan leren. Dit is vroeger al toegepast inzake

het onderwijs en, alleszins wat het Vlaams onderwijs betreft, met veel succes. Maar tijdens de onderhandelingen is gebleken dat men er niet in slaagt beleidsbevoegdheden te splitsen omdat daarachter materiële belangen en principiële geboden schuil gaan zoals de financiering van de bijkomend over te dragen bevoegdheden, en 'niet raken aan de Sociale Zekerheid'. Daarbij komt nog dat de Franstalige partijen eigenlijk geen staatshervorming willen. Zij hebben er belang bij alles bij het oude te laten. Het heeft dus geen nut op deze wijze verder te doen. De onderhandelingen moeten voortaan gaan over een structurele en institutionele verandering.

Inmiddels zijn de Franstalige partijen en politicologen toch al bezig met structurele aspecten van de staatshervorming en brengen zij die al op de onderhandelingstafel. Zoals i.v.m. de faciliteitengemeenten, de 'corridor' van Sint-Genesius-Rode. Zij hebben alle te maken met het streven van de Franstalige politici om het Brussels Gewest uit te breiden met de zes faciliteitengemeenten, maar liever met 32 Vlaams-Brabantse gemeenten en zelfs meer. Omdat zij ervan uitgaan dat het territorium van het Brussels Gewest moet samenvallen met het 'economisch hinterland van Brussel'. Het Brussels Gewest is dan zo uitgestrekt en welvarend dat het de status van volwaardig Gewest geloofwaardig kan maken. Zo kan later in het kader van een fusie of federatie met het Waals Gewest zelfs een autonoom Belgisch Middengebied ontstaan, voortzetting en erfgenaam van het historische België. In dit verband valt de hardnekkigheid op waarmee de Franstalige onderhandelaars aandringen op de 'corridor' tussen het Brussels Gewest en Waals-Brabant (Waals Gewest). Indien dit wordt aanvaard, zullen zij later kunnen verdedigen dat beide Gewesten zich kunnen verenigen omdat zij een gemeenschappelijke grens hebben. Er wordt al openlijk gesproken over de mogelijkheid van een WalloBrux Federatie ingeval België wordt opgeheven.

De Vlaamse onderhandelaars moeten daarvoor oppassen en alle voorstellen weigeren die zouden kunnen worden gebruikt om de gebiedsuitbreiding van het Brussels Gewest, veranderingen aan het statuut van de faciliteitengemeenten e.a. in de hand te werken. Ingeval van voortzetting van de huidige onderhandelingen of van een nieuwe onderhandelingsronde, is het aangewezen dat de Vlaamse partijen de verandering van de staatsstructuur als enig onderwerp vooropstellen. Uitgangspunt moet zijn de volledige zelfstandigheid en soevereiniteit van de Vlaamse Gemeenschap. Dat kan in het Belgisch kader door de vorming van een confederatie of statenbond ofwel er buiten als lidstaat van de Europese Unie. Dat is mogelijk door een Conventie van alle Vlaamse leden van het Vlaams Parlement en van de Kamer van Volksvertegenwoordigers die samen de volledige legitimiteit waarborgen. In de verkiezingsstrijd voor het Vlaams Parlement moeten de partijen en de kandidaten zich hierover in het openbaar uitspreken ten aanzien van de kiezers.

Aan de Vlaamse kiezers en verenigingen vragen wij zich op de hoogte te houden van de politieke actualiteit in dit verband en zich hierover een verantwoorde mening te vormen. Om hen daarbij te helpen vragen wij de Vlaamse verenigingen, ook zij die geen lid zijn van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV), toekomstend werkjaar in hun werking de aandacht te vestigen op deze problematiek en dit op basis van feitelijke gegevens en niet van loutere persoonlijke gevoelens. Dat vragen wij ook aan de media. Aan de politici vragen wij in dezelfde geest aan deze inspanningen te willen meewerken. Vlaanderen, een land van actieve en bij de vormgeving van hun democratische samenleving betrokken burgers!

Renaat Roels
dr. Sociale wet.
voorzitter Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen